
LITERATURA I PAISATGE EN EL JOC PARTIT

Aquest març fred i florit, ens ha portat una nova sessió del Joc Partit que periòdicament organitza ESCAT (Escriptors del Camp de Tarragona) amb la col·laboració del Departament de Filologia Catalana de la URV, l'Ajuntament de Tarragona i el teatre El Magatzem.

Aquesta vegada, el tema del Joc ha estat literatura dels nostres paisatges i els escriptors que hi han compartint escena i conversa han estat el reusenc Ramon Gomis i l'autor de Vila-rodon Josep Santesmases, ambdós conreadors finíssims d'aquest tipus de literatura que cada vegada congria més complicitats en la societat actual i que uneix als camins de la lectura els de la valorització del paisatge, els del turisme cultural, les rutes literàries, etc.

El nombrós i divers públic assistent va poder descobrir o recordar textos d'ambdós autors i, cal dir-ho, paisatges de les nostres contrades gràcies a les preguntes, opinions, reflexions, pòstil·les que un i altre es feren a partir de la lectura de l'obra respectiva.

De Gomis s'esmentà com a obra senyera, la que glossa el paisatge del nostre mar, el Mar de la Frau que va del cap de Salou al delta de l'Ebre i d'en Santesmases el de les terres de la vall del Gaià que hi desaigua.

Per al primer, el mar com a univers: el món enaiguat amb topans i topònims, la pesca per l'art d'aconseguir-la i el plaer d'assaborir-la, la vida quotidiana de lluita amb i contra les forces marines, les sinuositats de la terra vista des del mar, la lectura marinera i doncs mascul·lina dels perfils de les nostres muntanyes... Per al segon, la muntanya en majúscules com a talaia i com a força, la vall vivificada per pobles i castells, els conreus dibuixats per traces humanes, els boscos de pins i alzines amb colors eternals, el riu i els boscos de ribera amb colors domèstics i el mar com a horitzó, com a límit, com a fons d'escenari de l'univers terrenal.

Dues visions, dues mirades, dues cerques del paradís perdut de la infantesa, dues vides que s'acompleixen i són en funció d'aquests paisatges.

Assistírem doncs, privilegiats, al goig de la descoberta d'una descripció -quasi poesia, digué l'autor reusenc- de les terres del Gaià que Gomis va conèixer gràcies a la prosa de

Santesmases o a la immersió en el nostre mar per tot el que és com a tal i també pel que ha estat en el devenir dels segles amb pirates barbarescos o amb les naus del rei Jaume que hi solcaren cap a Mallorca, en l'obra de Gomis.

I amb aquest contingut com a eix central d'una conversa del tot amena i distesa, farcida de referències literàries, cites que evidenciaven moltes i profitoses lectures, anècdotes impagables, confidències personals, records d'infantesa... coneguerem també el Gomis dramaturg en temps de joventut o estudiós del Gabriel Ferrater de Reusi el Santesmases vinculat als Centres d'Estudis de Parla Catalana i a reivindicacions per al seu terrer.

Finalment, i com que aquesta crònica es proposa de servir no només com a record sinó que vol ser esperó i futur, ens permetem de recomanar-los que no es perdin l'oportunitat de conèixer els nostres paisatges en companyia d'aquests autors. Per això anotem: *Cròniques de la Costa Daurada* i *Viatge per la mar de la Frau* de Ramon Gomis o *Santes Creus i les terres del Gaià* i *Viatge literari per la vall del Gaià. Les terres altes*, de Josep Santesmases.

En fer-ho, no transitaran només per camins i viaranyos pujant graus o creuant planes ni navegaran per damunt d'antines o afraus enaiguades; en fer-ho –coses de la bona literatura– es passejaran per la vida, l'enyor, el plaer, el desig, la mort, la joventut, la infantesa... en fi, els paradisos perduts i els futurs anhelats.

FINA ANGLÈS SORONELLAS

Publicat al diari *El Punt*, 22-03-2010

<http://www.elpunt.cat/noticia/article/5-cultura/19-cultura/148205-literatura-i-paisatge-en-el-joc-partit.html>

